

heeft (bijna vanzelfsprekend) een bevrijdingsbeweging uitgenodigd uit het gebied waar de groep zich al jaren op concentreert: Indonesië. Het Fretilin is een beweging die moet vechten in een land van corruptie, brute repressie, ja zelfs volkerenmoord.

3 Polisario uit West-Sahara. Deze beweging vecht tegen een vorm van neo-imperialisme en is zeer waarschijnlijk de eerste van de genoemde bevrijdingsbewegingen die de eindoverwinning in zicht heeft. De titel van de lezing die de afgevaardigde van het Polisario zal houden luidt: „de dubbele bevrijding”: de strijd tegen de imperialistische krachten en de strijd tegen het analfabetisme.

4 Frelimo uit Mozambique. Deze beweging valt een beetje buiten dit rijtje omdat zij reeds haar onafhankelijkheid heeft bevochten. Het verhaal van Frelimo op het congres zal daarom handelen over de problemen van de opbouw van het socialisme, een opbouw die moet geschieden onder moeilijke voorwaarden in een door de oorlog geteisterd land.

Universiteit en bevrijdingsstrijd

Wat is nu de functie van de wetenschap in deze bevrijdingsstrijd? Daarvoor gaat de vraag: „moét die wetenschap wel een functie hebben in die strijd?”

De projectgroep meent deze laatste vraag met een volmondig „ja” te moeten beantwoorden. De wetenschappelijke praktijk van de projectgroep is opgezet om een bijdrage te kunnen leveren aan „de emancipatie van de massa's in de Derde Wereld”. Met name dié sociale wetenschappen

die gericht zijn op bestudering van (internationale) afhankelijkheid, onderdrukking, oorlog enz. kunnen niet aan de kant van het gebeuren staan kijken en dan trachten „objectieve” uitspraken op te stellen over de feiten. Dat is een illusie die de projectgroep achter zich heeft gelaten.

Bestudering van onderdrukking, repressie en uitbuiting brengt met zich mee dat men (politieke) positie moet kiezen. Zou de keuze überhaupt (en zeker aan een Christelijke universiteit) anders kunnen zijn dan tegen de onderdrukking, tegen de uitbuiting, tegen de dictatuur? Zou de keuze met andere woorden anders mogen zijn dan vóór een solidariteit met de zwakken in de samenleving?

Met dit standpunt schaart de projectgroep Imperialisme - Indonesië zich aan de kant van de bevrijdingsstrijd en tracht zij theorievorming te ontwikkelen waaruit strategieën en tactieken ten behoeve van de bevrijdingsstrijd kunnen worden ontwikkeld. Want dát is de inzet van het marxistische element in het congres: de theorie dient een politiek doel: opheffing van de uitbuiting en emancipatie van de massa's in de Derde Wereld.

Zo kan wetenschap in de strijd functioneren. Een voorbeeld is de „bevrijdingstheologie” die ook op het congres aan de orde zal komen. Deze wetenschap theologiseert niet op vrijblijvende wijze achteraf over de revolutie en de strijd. Nee, deze theologie kiest zéér bewust partij in de strijd tegen de onderdrukking en beziet haar eigen bezigheden als een zelfstandige activiteit binnen de bevrijdingsstrijd.

„Het dienstbaar maken van de wetenschappelijke praktijk aan de bevrijdingsstrijd”, met dit appél richt het congres zich op haar meest directe doelgroep: docenten en studenten van universiteiten, academies en hogescholen. Hún wetenschappelijke praktijk dient partij te zijn in de strijd tegen onrecht.

Vooraf met het oog op deze doelstelling worden er ook z.g. workshops gehouden op het congres. In deze workshops komen vooral Nederlandse wetenschappers aan het woord over hun onderzoekingen en hun resultaten. Het zal zeer uiteenlopende zaken betreffen als: boerenbewegingen, bevrijdingstheologie, Staat en militarisme Indonesië en multinationale ondernemingen.

Gaborone, de hoofdstad van Botswana, raakt vol.

De wachttijd voor een woning voor een niet-ambtenaar is zo'n drie jaar; voor ambtenaren en daaraan gelijkgestelden is dat korter. Zelfs de wat huisvesting betreft meest geprivilegieerde groep, de buitenlanders, heeft het af en toe moeilijk. Een jaar voor onze komst had je na een week bivakkeren in Holiday Inn (verre van oncomfortabel overigens, als je er niet te lang moet zitten) wel een huis. Binnen een half jaar liep dat op tot drie weken en na onze aankomst in november 1978, moesten we zelfs bijna drie maanden wachten. Op dit moment is er weer enige lucht, omdat er net een nieuwe wijk is klaargekomen en van een aantal mensen het contract afloopt. Meer bouwen dan er al gebeurt, kan niet, en de stroom ontwikkelaars gaat maar door. Pessimisten verwachten, dat de wachttijden wel weer flink omhoog zullen gaan. Gaborone raakt vol.

De zwarte bevolking groeit met zo'n 15% per jaar; de blanke deskundigen lijken hier nog beter te gedijen. Waarom komen ze? Is de situatie in Botswana zo wanhopig dat die steeds sterker worden de stroom buitenlanders noodzakelijk is? Iets anders geformuleerd: Wat beweegt die mensen? wat beweegt de geldschieter instanties achter deze mensen? Wat beweegt een land als Botswana om die mensen en die instanties binnen te laten? Tien maanden Botswana zijn onvoldoende om hier diepzinnig over te schrijven, maar we horen weleens wat, we lezen, we maken weleens iets mee, en zo heeft zich het volgende beeld gevormd.

Wat beweegt de ontwikkelingswerkers? Lesley Garner schreef daarover een paar maanden geleden een stukje in de „Guardian Weekly”, na talloze ontmoetingen met Europeanen en Amerikanen rondom en bezuiden de evenaar. Hij vond de volgende motieven (in Garner's volgorde): geld, nieuwsgierigheid, verlangen naar avontuur, verveling in het eigen land, hoop op een nieuw begin, het opdoen van praktijkervaring, het éénoog zijn in een land der blinden, interesse van politieke of culturele aard, menslievenheid („dat is er ook nog, maar niet al te vaak”, G.). Afgaande op de enkele tien-